

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ХВОРОБИ ЦИВІЛІЗАЦІЇ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Медсестринство
Навчальний план	2023 р.
Освітній ступінь	Магістр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	2 МС 31
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра лабораторної медицини
Викладачі курсу	Кандидат медичних наук, доцент Федечко Йосип Михайлович
Контактна інформація викладача	E. mail: fedechko.josyp@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=253
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Рік підготовки – 2 Семестр – 3 Лекції – 10 год Практичні заняття – 22 год Самостійна робота – 58 год
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Хвороби цивілізації» є нормативною дисципліною ОПП Медсестринство зі спеціальності 223 «Медсестринство». Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання щодо впливу антропогенних факторів на здоров'я людини, клінічних проявів таких впливів, діагностики, лікування та попередження хвороб. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: антропогенні та поведінкові хвороботворні фактори сучасного суспільства, патогенез, клінічні прояви, засоби лікування та профілактики хвороб.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни «Хвороби цивілізації» є формування знань і вмінь про розлади здоров'я, пов'язані із впливом на людину факторів науково-технічного прогресу, порушення екологічної рівноваги та інших шкідливих чинників довкілля, діагностику, лікування та профілактичне значення здорового способу життя. Цілі курсу: досягнення системних знань про хвороби цивілізації та ризику

їх розвитку, значення антропогенних, техногенних та поведінкових чинників, про здоровий спосіб життя як основу профілактики, на основі вивчення джерел, механізмів, системних і локальних клінічних проявів дії шкідливих факторів, методи діагностики, базові напрямки та способи лікувально-профілактичних заходів.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- предмет і цілі курсу «Хвороби цивілізації»;
- цивілізаційні впливи на здоров'я населення в історичному та регіональному аспектах;
- антропогенні чинники довкілля та поведінкові фактори, що впливають на показник здоров'я й спричиняють клінічно виражені захворювання;
- фізичні фактори - променева енергія, вплив ІТ- технологій; хімічні чинники;
- шкідливі речовини в побуті, промисловості, аграрній діяльності та в харчових продуктах, побічна дія медикаментів;
- поведінкові особливості (гіподинамія, тютюнопаління, алкоголізм, наркоманія, стреси);
- характеристики сучасних епідемій;
- особливості етіології, епідеміології інфекційних хворіб спричинених ВІЛ-, Covid-19, мультирезистентними бактеріями,
- принципи діагностики лікування та профілактики захворювань на основі здобутих знань і компетентностей;

вміти:

- критично оцінювати інформацію щодо «хвороб цивілізації» із літератури та ІТ-джерел, соціально-інформаційних мереж;
- забезпечити комунікативну взаємодію з особами, які потребують медико-інформаційного супроводу з приводу «хвороб цивілізації»;
- виявляти ранні клінічні ознаки захворювань при співбесідах, збиранні анамнезу, долікарському обстеженні, інтерпретації результатів лабораторного та інструментального дослідження;
- досягати належного рівня довіри при комунікації з особами, котрі мають психологічні та особистісні проблеми, залежні від «цивілізаційних впливів»;
- формулювати переконливу медико-соціальну інформацію щодо «хвороб цивілізації» на основі сучасних досягнень доказової медицини в соціальних мережах.

Програмні результати навчання

ПРН1. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері медсестринства з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН2. Здійснювати критичне осмислення проблем у сфері медсестринства на межі галузей знань.

ПРН3. Володіти спеціалізованими вміннями/навичками розв'язання проблем, з урахуванням стандартів професійної діяльності та аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері охорони здоров'я до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН5. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, оцінювати результати роботи колективу.

ПРН6. Розробляти та впроваджувати плани професійної діяльності, виявляти професійні проблеми і знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання.

ПРН7. Розробляти заходи з профілактики захворювань та сприяти їх

реалізації на практиці.

ПРН8. Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з хворобами цивілізації, їх вплив на здоров'я населення, діагностувати хвороби цивілізації.

ПРН9. Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері охорони здоров'я.

ПРН10. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері медсестринства, обирати методи та інструменти досліджень, висувати і перевіряти гіпотези, обґрунтовувати висновки.

ПРН11. Розуміти особливості фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів і враховувати їх у медсестринській практиці.

ПРН12. Виявляти зв'язок патогенезу захворювань з клінічними проявами та результатами додаткових досліджень.

ПРН13. Збирати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для розв'язання складних задач у сфері медсестринства, зокрема у науковій та професійній літературі, базах даних.

ПРН14. Розуміти принципи сімейно-орієнтованої медицини і застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН16. Приймати ефективні рішення з питань професійної діяльності у сфері медсестринства, у тому числі в умовах невизначеності; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

Політика курсу

Дотримання принципів академічної доброчесності

Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології

Під час занять здобувачі вищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. В мовах надзвичайних ситуацій і воєнного стану дотримуються встановлених правил поведінки та захисту. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять

Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

СТРУКТУРА КУРСУ

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Сучасні концепції здорового способу життя, поведінкові та особистісні ризики ризику розвитку хворіб цивілізації	2
2	Значення способу харчування та дієтичних порушень у розвитку хвороб цивілізації	2
3	Захворювання цивілізації, викликані дією фізичних та хімічних факторів виробничого середовища та довкілля	2
4	Ятрогенний вплив медикаментозної терапії та «медикаментозна хвороба». Особливості сучасних епідемій	2
5	Синдром хронічної втоми (СХВ) та інші психічно-нервові розлади, пов'язані з урбанізованим суспільством та дією екстремальних чинників	2
	Всього	10

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Визначення та оцінювання критеріїв «здорового способу життя»	4
2	Визначення та оцінювання критеріїв метаболічних порушень і як факторів розвитку синдрому та його наслідків факторів розвитку діабету другого типу	4
3	Вивчення правових та нормативних актів щодо захворювань пов'язаних з дією фізичних, хімічних і радіаційних впливів	4
4	Виявлення ознак алкогольної, наркотичної, медикаментозної та інших видів залежності	4
5	Визначення факторів розвитку психологічних, когнітивних та інших порушень, синдрому хронічної втоми, стресових реакцій при надзвичайних станах	4
6	<i>Модульний контроль 1.</i> Хвороби цивілізації	2
	Всього	22

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Теми	К-сть годин
1	Хвороби цивілізації – глобальна планетарна проблема	4
2	Вплив дієтичних порушень на атерогенез	4
3	Сучасні погляди на роль зовнішнього середовища у виникненні злоякісних пухлин	4
4	Вірусні інфекції XXI століття: пташиний та свинячий грип, атипова пневмонія, бактерія NDM 1, лихоманка Ебола	4
5	Штучні генетичні модифікації організмів як небезпека здоров'ю людей третього тисячоліття	4
6	Пивний алкоголізм	4
7	Токсикоманії, викликані вживанням снодійних засобів та вживанням інгалянтів	4
8	Розповсюдженість ІХС	4
9	Комп'ютер і здоров'я людини	4
10	Дія кінетичної енергії, ударної хвилі, прискорення, гравітаційного тяжіння, статичного напруження, диму	4
11	Хвороби, обумовлені впливом електромагнітного випромінювання	4
12	Дія нітратів на організм людини	2
13	Лікарська алергія	4
14	Вплив стресових факторів надзвичайного стану на фізичне та психічне здоров'я	4

15	Генетичне прогнозування виникнення та перебігу онкологічних захворювань	4
	Всього	58

Література для вивчення дисципліни	<p>Основна (базова):</p> <ol style="list-style-type: none"> Вутрішні хвороби: посібник: Упоряд. О.О. Абрагамович. – Ч.9: «Професійні хвороби». Львів: ВАТ “Львівська книжкова фабрика, “Атлас”, 2019. Професійні хвороби :В. А. Капустник [та ін.] ; за ред.: В. А. Капустника, І. Ф. Костюк. — 5-е вид., випр. — Київ : Медицина, 2017. — 536 с. Н. В. Туманська — Гостра <i>променева хвороба</i> : навчальний посібник для студентів. / Н. В. Туманська, Т. М. Кічангіна, С. О. Мягков, О. Г.Нордіо. – Запоріжжя: 2019 [ЗДМУ] . Г. Антипкін, Н.Є.Горбань, к. мед. н., О.Г.Луценко, к. мед. н. Фактори ризику розвитку хвороб цивілізації. Електронний ресурс health-ua.comhttps://health-ua.com/article/64779-faktori-riziku-r. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> Хвороби цивілізації як проблема сучасної людини - medbib ... Фактори розвитку хвороб цивілізації. 2021. Електронний ресурс http://medbib.in.ua Севальнев, А. І. Шкідливі умови праці як фактор ризику розвитку виробничо зумовленої захворюваності у працівників допоміжних професій // Запоріж. мед. журн. — 2019. — Т. 21, N 2. — С. 246-252. Вежновець, Т. А. Особливості розвитку синдрому емоційного вигорання у медичних працівників з різними типами трудової мотивації / Т. А. Вежновець, В. Д. Парій // Мед Професійні хвороби медичних проацівників. перспективи. — 2016. — Т. 21, N 2. — С. 127-132 М. Колесник. Професійні хвороби медичних працівників // Укр. мед. часопис. — 2018. — Т. 1, N 5. — С. 27-29.
---	---

Поточний та підсумковий контроль	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов’язковим виставленням оцінки.</p> <p>Засоби діагностики успішності навчання: самоконтроль, поточний контроль, тестовий контроль, програмований контроль, модульний контроль, залік.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у вигляді диф.заліку.</p>
---	---

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Лекції, практичні заняття, розв’язування задач, індивідуальні завдання.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE.</p> <p>Лекції та практичні заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).</p>
---	--

Необхідне обладнання	<p>У звичайному режимі навчання</p> <p>Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE.</p> <p>У режимі дистанційного навчання під час карантину</p> <p>Вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>
-----------------------------	---

Критерії оцінювання	Схема нарахування та розподіл балів									
	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
	Модуль 1									
	T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				
	4	4	3	73	75	74	74	74	С	добре
<p>T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;</p> <p>САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;</p>										

МК - модульний контроль;
МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;
СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;
ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до диф.залику

1. Визначення змісту поняття «цивілізація» в сучасному розумінні.
2. Історичні людські цивілізації та їх вплив на здоров'я та тривалість життя.
3. Медико-гігієнічні складові занепаду давніх цивілізацій.
4. Середньовічні цивілізації, основи гігієни, медицини; хвороби та тривалість життя.
5. Паростки наукової медицини в античних і середньовічних цивілізаціях.
6. Сучасні цивілізації, причини і тенденції нерівномірного розвитку – медико-гігієнічна складова.
7. Екологічні проблеми сьогодення, глобальний вплив на здоров'я населення.
8. Проблема голоду в сучасному світі, поширення, причини, вплив на стан цивілізації.
9. Складові якості харчування, вплив на здоров'я.
10. Хвороби, пов'язані з харчовою поведінкою людини.
11. Промислові фактори сучасних цивілізацій - проблема хімічного джерела радіаційного забруднення довкілля – загрози через вплив на здоров'я.
12. Зміни клімату як наслідок діяльності людини – вплив на здоров'я.
13. Штучні електромагнітні поля – доведений та ймовірний вплив на здоров'я.
14. Атеросклероз – історичний аспект, сучасний стан, причини зростання.
15. Надмірна маса тіла як результат незбалансованого харчування та гіпокінезії.
16. Діабет другого типу як «хвороба цивілізації».
17. Захворювання пов'язані з професійною діяльністю людини – пневмоконіози, вібраційна хвороба.
18. Онкологічні захворювання – причини зростання.
19. Джерела і наслідки забруднення довкілля канцерогенами.
20. Комп'ютеризація та ІТ технології – вплив на фізичне та психічне здоров'я.
21. Складові здорового способу життя.
22. Матеріальні та психологічні можливості досягнення здорового способу життя.
23. Особливості інфекційної захворюваності на сучасному етапі.
24. Вірусні пандемії – виклик сучасні цивілізації
25. Антибіотикорезистентні варіанти бактерій - причини і реальність загрози.
26. Медикаменти – ризики побічної дії та розвитку залежності.
27. Алкоголізм – соціальні та психологічні причини поширення.
28. Характеристика гендерно-вікових пірамід в різних популяціях.

	<ol style="list-style-type: none">29. Стан відтворення популяції населення в Україні.30. Транспортний травматизм як причина смертності та інвалідизації.31. Гіпокінезія - вплив на фізичне та психічне здоров'я.32. Шляхи подолання гіпокінезії – роль аматорського та професійного спорту.33. Проблема психологічних перевантажень у житті сучасної людини – вплив на здоров'я.34. Синдром хронічної втоми, депресивні та інші психо-неврологічні розлади.
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу